

سرنوشت رمزارزها در ایران

دستور رییس‌جمهوری جهت بازنگری در برنامه های دولت برای مدیریت استخراج رمز ارز؛ از یکسو می‌تواند باعث کاهش فشار بر منابع انرژی شود و از سوی دیگر امکان مدیریت این بازار را فراهم خواهد کرد.

به گزارش خبرنگاران اقتصاد گزارش خبر، نزدیک به ۱۵ سال از اختراع اولین رمز ارزهای نامتمرکز می‌گذرد؛ اما همین مدت زمان کوتاه کافی بود تا رمز ارزها جهان اقتصاد را تحت تاثیر خود قرار دهند.

ویژگی هایی همچون امکان انجام معامله بدون افشای هویت معامله‌گران، استقلال نسبی ارزش رمز ارزها از اقتصادهای ملی و شکل خاص استخراج آن، از جمله ویژگی‌هایی بود که باعث شد تا رمز ارزها بتوانند به سرعت جای خود را در معاملات جهانی باز کرده و به سرعت ارزش آن‌ها افزایش یابد. همین گسترش شتابان رمز ارزها در حوزه تجارت و اقتصاد است که در یکسال گذشته دولت‌ها را واداشته تا برای مدیریت آن راه‌چاره‌ای بیاندیشند. رمز ارزها مزیت‌های جذابی دارند؛ از یکسو هویت دارندگان آن پنهان و انجام معاملات آن بدون افشای هویت ممکن است و در نتیجه می‌توان از رمزارزها برای دور زدن تحریم‌ها استفاده کرد. از سوی دیگر رمز ارزها وابسته به اقتصادی همچون اقتصاد آمریکا نیستند و در نتیجه با تکیه بر رمزارزها می‌توان با یکجانبه گرایی اقتصادی در جهان مقابله کرد.

در عین حال رمز ارزها منبع مالی هستند که کشورها فرصت‌هایی تقریباً برابر برای استخراج و کسب آن دارند و می‌توان به عنوان یک منبع مالی و بودجه‌ای به آن نگاه کرد.

اما رمزارزها خطراتی نیز در خود دارند. پنهان بودن اطلاعات مربوط به معاملات رمزارز همواره خطر بروز فساد مالی و پولشویی را افزایش می‌دهد. بطور حتم هستند افرادی که قصد دارند معاملات خود را به صورت رمز ارزی انجام داده و از این طریق منابع مالی خود برای اقدامات تروریستی یا قاچاق مواد مخدر را فراهم آورند.

دومین خطر جدی رمزارزها، صرف منابع انرژی و ایجاد آلودگی زیست محیطی است. اگرچه در ابتدا استخراج یک رمزارز حتی با یک رایانه خانگی هم ممکن بود؛ اما امروزه برای استخراج رمز ارزی مانند «بیت کوین» میزان بالایی از برق صرف می‌شود تا جایی که تخمین‌ها نشان از آن دارند که صدها مگاوات برق برای تولید بیت‌کوین در کشور استفاده می‌شود.

صرف این میزان چشمگیر از مصرف برق، بطور حتم با آلودگی‌های زیست محیطی و ایجاد فشار بر روی شبکه توزیع برق کشور همراه خواهد شد. همین مساله محدودیت‌هایی جدی را برای استخراج بیت‌کوین ایجاد می‌کند. محدودیت‌هایی که به نظر می‌رسد باید به صورتی جدی به آن پرداخت و آن را در تصمیم‌گیری‌های سیاسی درباره چگونگی فعالیت رمز ارزها در کشور لحاظ کرد.

به ویژه آن که منبع اصلی تولید برق کشور، منابع آبی و سدها هستند که با توجه به کاهش بارندگی‌ها می‌توان انتظار داشت تولید برق در کشور، کاهش چشمگیری داشته باشد و کشور با کمبود برق روبرو شود.

پیشینه سیاست‌گذاری در حوزه رمز ارز به مصوبه هیئت وزیران در تاریخ ۱۳ مرداد سال ۱۳۹۸ باز می‌گردد. در این تاریخ هیئت وزیران در مصوبه به متقاضیان اجازه داد تا تحت شرایطی نسبت به تأسیس واحدهای استخراج رمز ارز اقدام کنند.

در این مصوبه اگرچه بر رعایت مسایل محیط‌زیستی تأکید شده بود؛ اما متقاضی می‌توانست برق مورد نیاز خود را از طریق شبکه برق سراسری کشور تأمین کند. امری که در نهایت یکی از دلایل بروز خاموشی و کاهش توان توزیع برق در کشور و در فصل تابستان شد. این مساله با وجود ده‌ها مزرعه غیرقانونی رمز ارز تشدید شده و بدین ترتیب می‌توان گفت که استخراج رمز ارز در ایران، تبدیل به یک تهدید برای ظرفیت انرژی برق کشور شده است. با آغاز به کار دولت سیزدهم و همزمان با اوج قطعی برق در کشور، دولت از تلاش برای حل این مساله خبر داد.

در تازه‌ترین تصمیم آیت الله «سید ابراهیم ریسی» رییس‌جمهوری اسلامی ایران در تاریخ ۱۸ مهر ماه امسال در ارتباط با فعالیت رمز ارزها گفت: «با توجه به اینکه استخراج رمز ارزهای فاقد مجوز، می‌تواند مشکلاتی در شبکه برق کشور ایجاد کند، ضرورت دارد با همکاری وزارتخانه‌ها و دستگاه‌های ذیربط، مقررات استخراج رمزارزها بازنگری شود».

تا پیش از این دستور، برخی شرکت‌های می‌توانستند با کسب مجوزهای لازم، اقدام به تأسیس مزرعه رمز ارز کنند و به استخراج این رمزارزها بپردازند؛ اما به نظر می‌رسد دستور جدید رییس‌جمهوری به معنای آن است که تولید رمزارز ناپیوستی باعث کاهش توان تولیدی برق کشور شود. برای این منظور اما راهکارهای متنوعی نیز وجود دارد.

همانطور که در مصوبه هیئت وزیران اشاره شده است، استخراج کنندگان می‌توانند خود اقدام به تولید انرژی کنند و برای این راه تأسیس نیروگاه یا منابع تولید انرژی تجدید پذیر، همچون انرژی خورشیدی نیز پیش‌بینی شده است. بدین ترتیب هم استخراج رمزارز ممکن می‌شود و هم هزینه‌های سنگین ناشی از مصرف انرژی کاهش می‌یابد. در عین حال رمزارزها می‌توانند در عبور از گردنه تحریم‌ها به کشور یاری برسانند.